

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІСОТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
Інститут деревообробних технологій і дизайну
Кафедра дизайну

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до кваліфікаційної роботи бакалавра на тему:

Дизайн обладнання
для відпочинкових зон в екстер'єрі

Спеціальність 022 Дизайн

Виконав: студ. гр. Д-41 Мандзюк Н.В.

Керівниця: ст. викладачка Бехта Н.С.

Консультант: д.пед.н., проф. Прусак В.Ф.

Львів 2026

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІСОТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ

Навчально-науковий інститут деревообробних технологій і дизайну

Кафедра дизайну
Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Спеціальність 022 «Дизайн»

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. завідувача кафедри
професор Володимир ПРУСАК

« 26 » жовтня 2026 р.

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Мандзюк Назарій Васильович

(здобувача освіти)

1. Тема роботи: Дизайн обладнання для відпочинкових зон в експер'єрі

Керівник кваліфікаційної роботи ст. викл. Бехта Н.С.

2. Термін подання здобувачем роботи 19 червня 2026 р.
3. Вихідні дані до проєкту: методика проєктування дизайн-об'єкту; художньо-образні аспекти формотворення дизайн-об'єктів; екологічність дизайн-розробки.
4. Зміст пояснювальної записки (розділи, які потрібно розробити):

Вступ

1. Обґрунтування теми кваліфікаційної роботи
2. Передпроєктний пошук, характеристика аналогів
3. Характеристика дизайнерської розробки
 - 3.1. Функціонально-ергономічні характеристики
 - 3.2. Конструктивно-технологічні критерії
 - 3.3. Морфологія та художньо-образне рішення

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Відгук керівника роботи

Примітка. Обсяг пояснювальної записки – до 20 сторінок. Пояснювальна записка містить титульний лист, завдання та основний текст, який перевіряється на наявність академічного плагіату. Пояснювальна записка подається в ЕК в друкованому переплетеному вигляді, та електронним файлом, який підписується (Прізвище_ПІЗ-Бак_2025).

5. Перелік графічного матеріалу:
- 5.1. Загальні вигляди виробів в ортогональних проєкціях з габаритними та функціональними розмірами (М 1:5; 1:10).
- 5.2. Перспективні зображення окремих виробів чи комплекту.
- 5.3. Варіанти компоувальних рішень, ергономічні схеми, елементи декоративного оздоблення, фурнітура тощо (за необхідністю).
- Примітка.* Графічний матеріал подається на аркушах (банері) формату 1200×800, не менше 2-х аркушів. Зміст і обсяг графічної частини згідно рекомендованого переліку затверджується керівником. Окрім роздрукованого банера, подається в ЕК електронним файлом, який підписується (Прізвище_Б-Бак_2025).
6. Робота над моделлю запроектованого дизайн-об'єкта:
- 6.1. Виконання макету, моделі чи експериментального взірця.
- 6.1.1. Дотримання відповідних масштабів макету, моделі 1:5; 1:2,5; 1:2; експериментального взірця – 1:1.
- 6.1.2. При виготовленні макету можлива імітація натуральних матеріалів.
- 6.1.3. Виготовлення моделі експериментального взірця має відповідати матеріалам, закладеним проєктом.
- 6.2. Виконання віртуального об'єкту (3D-моделі) з використанням спеціалізованого програмного забезпечення.
- 6.2.1. При моделюванні об'єкту можна використовувати довільні програми для тривимірного проєктування.
- 6.2.2. Результатом має бути створення 3D-об'єкту та презентаційного відео ролика віртуального середовища максимально наближеного до реального (з освітленням, матеріалами та текстурами).
- Примітка.* 6.1 або 6.2 виконуються на вибір здобувача за погодженням з керівником роботи. «6.2» обрано як альтернативне виконання роботи в матеріалі, у зв'язку з ситуацією, що склалася внаслідок військового стану. В ЕК подається електронним файлом, який підписується (Прізвище_М-Бак_2026).
7. Дата видачі завдання 26.01.2026 р.

Керівник кваліфікаційної роботи _____

(підпис)

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	2	3	4
1	Передпроектний пошук	26.01-13.02.2026 р.	
2	Дизайн-розробка	16.02-22.05.2026 р.	
3	Виготовлення проєкту	25.05-19.06.2026 р.	
4	Виготовлення макету в матеріалі чи комп'ютерної 3D-моделі	02.06-15.06.2026 р.	
5	Написання та затвердження пояснювальної записки	08.06-17.06.2026 р.	
6	Захист кваліфікаційної роботи	23.06-30.06.2026 р.	

Здобувач освіти _____

(підпис)

Керівник кваліфікаційної роботи _____

(підпис)

ЗМІСТ

Анотація	5
Вступ	7
1. Обґрунтування теми дипломної роботи	9
2. Передпроектний пошук та характеристика аналогів	11
3. Характеристика дизайнерської розробки	17
3.1. Загальні функціональні та ергономічні вимоги	17
3.2. Конструкція та технологічні вимоги	19
3.3. Морфологія та художньо-образне рішення	24
Висновок	27
Використані джерела	28
Додаток.....	29

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота присвячена дослідженню та проектуванню серії обладнання для організації відпочинку у відкритих рекреаційних просторах — парках, скверах, прибережних і присадибних територіях. У передпроектному дослідженні розглянуто типологію наявного обладнання для відпочинку та виявлено зв'язок між потребою людини у відновленні сил і формою предметів, що цю потребу обслуговують.

За концептуальну основу проекту прийнято два провідні аспекти формотворення: відновлювальну (рекреаційну) функцію предмета у природному оточенні та геометрію кола й принцип підвісу як засіб організації форми. Результатом дослідження стала серія з п'яти об'єктів, які поєднують ергономічний комфорт, безпечність експлуатації та образну виразність, і органічно інтегруються в ландшафт. Окреслено перспективи подальшого пошуку нових рішень у дизайні рекреаційного обладнання.

Ключові слова: *рекреаційне обладнання, мала архітектурна форма, гамак, ергономіка, біофільний дизайн, формотворення, ландшафт.*

Annotation

The bachelor's thesis is devoted to the study and design of a series of equipment for organising rest in open recreational spaces — parks, squares, waterfront and private territories. The preliminary research reviews the typology of existing recreation equipment and identifies the relationship between the human need for restoration and the form of the objects that serve this need.

Two leading aspects of form-finding were adopted as the conceptual basis of the project: the restorative (recreational) function of an object within a natural environment, and the geometry of the circle together with the principle of suspension as a means of organising form. The research resulted in a series of five objects that combine ergonomic comfort, safety of use and expressive imagery, and integrate organically into the landscape. Prospects for the further search for new solutions in the design of recreational equipment are outlined.

Keywords: *recreational equipment, small architectural form, hammock, ergonomics, biophilic design, form-finding, landscape.*

ВСТУП

Сучасний ритм життя міського мешканця характеризується постійним інформаційним і психоемоційним навантаженням. Тривале перебування у закритих приміщеннях, перед екранами та у щільному міському середовищі поступово витісняє з повсякденності найприродніший для людини спосіб відновлення сил – спокійний відпочинок на свіжому повітрі, у безпосередньому контакті з природою. Саме тому організація якісних відпочинкових зон в екстер'єрі набуває сьогодні особливої ваги як складова комфортного та здорового середовища.

Потреба людини у відпочинку не є чимось випадковим чи другорядним. Це фундаментальна фізіологічна та психологічна необхідність, без задоволення якої неможлива повноцінна праця, творчість і соціальна активність. Відпочинок не зводиться лише до відсутності діяльності – він є активним процесом відновлення, у якому беруть участь і тіло, і психіка людини. Завдання дизайнера полягає в тому, щоб створити предметне середовище, яке цьому процесу сприяє, а не заважає.

Обладнання відпочинкових зон належить до так званих малих архітектурних форм – невеликих споруд і предметів допоміжного та декоративного призначення, що доповнюють і завершують благоустрій території. До них традиційно відносять лави, перголи, альтанки, навіси, садові меблі та інші елементи упорядження рекреаційних територій. Попри тривалу історію існування таких форм, простір для пошуку нових, оригінальних рішень залишається досить широким, особливо у сегменті обладнання для розслабленого, споглядального відпочинку.

Окрему увагу в роботі приділено ідеї зв'язку людини з природою. У теорії проєктування середовища дедалі вагомішим стає поняття біофілії – вродженої схильності людини шукати контакту з живою природою та формами, що її нагадують. Урахування цього принципу дозволяє створювати

обладнання, яке не лише виконує утилітарну функцію, а й позитивно впливає на психоемоційний стан користувача.

Таким чином, тема проєктування обладнання для відпочинкових зон в екстер'єрі є актуальною як з практичного погляду (потреба у благоустрої громадських і приватних просторів), так і з погляду дизайнерського пошуку нових виразних форм, що гармонійно поєднуються з природним оточенням.

1. ОБҐРУНТУВАННЯ ТЕМИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Обґрунтування теми кваліфікаційної роботи є системним багатокроковим процесом, від якого значною мірою залежить доцільність і результативність подальшої роботи. На початковому етапі важливо чітко окреслити коло проблем, визначити межі дослідження та сформулювати концепцію, яка слугуватиме орієнтиром під час пошуку проєктних рішень.

Тема проєктування обладнання для відпочинку в екстер'єрі обрана з огляду на її очевидну практичну затребуваність. Розвиток громадських просторів, набережних, парків і прибудинкових територій формує постійний попит на якісні, безпечні та естетично довершені елементи благоустрою. При цьому значна частина наявного обладнання або тяжіє до уніфікованих, типових рішень, або, навпаки, є надмірно декоративною без належної уваги до комфорту користувача.

Враховуючи великий обсяг уже наявних розробок у сфері садових і паркових меблів, було прийнято рішення не охоплювати проблему у повному обсязі, а виокремити кілька ключових аспектів і на їх основі запропонувати нове якісне рішення. Такий підхід дозволяє уникнути повторення вже відомого та зосередитися на оригінальному напрямі формотворення.

За концептуальну основу проєкту прийнято два взаємопов'язані аспекти. Перший – відновлювальна (рекреаційна) функція предмета: обладнання має не просто давати змогу сісти чи лягти, а створювати стан розслаблення. Особливе значення тут має легке похитування, яке через вестибулярний апарат заспокійливо впливає на нервову систему, а також відчуття м'якого «огортання» формою, що дарує користувачеві психологічне відчуття захищеності.

Другий аспект – формотворення на основі геометрії кола та принципу підвісу. Коло як одна з найдавніших і найуніверсальніших форм асоціюється з цілісністю, рівновагою та циклічністю, а отже психологічно «прочитується» як спокійна, завершена форма. Принцип підвісу (рівноваги тіла у

гравітаційному полі), у свою чергу, є природним механізмом досягнення комфорту, відомим людству щонайменше від традиційного гамака.

Поєднавши ці два аспекти – відновлювальну функцію та формотворення на основі кола й підвісу – отримуємо змогу запропонувати серію об'єктів, що відрізняються від наявних аналогів як за образним рішенням, так і за характером взаємодії з користувачем і ландшафтом. Саме на цій основі й будувалася подальша проєктна робота.

2. ПЕРЕДПРОЄКТНИЙ ПОШУК ТА ХАРАКТЕРИСТИКА АНАЛОГІВ

З метою конкретизації проєктного завдання було проведено передпроектний огляд наявних типів обладнання для відпочинку у відкритому середовищі. Розглянуто широке коло прикладів – від традиційних садово-паркових елементів до сучасних авторських інсталяцій. Зі всього масиву відібрано характерні типологічні групи, аналіз яких допоміг сформулювати власний напрям пошуку нових форм.

Аналіз аналогів проводився за кількома критеріями: функціональне призначення та характер відпочинку (сидіння, лежання, похитування); матеріали та конструктивна схема; ступінь інтеграції в ландшафт; рівень ергономічного комфорту та безпеки; образно-естетична виразність. Нижче наведено характеристику основних типологічних груп.

Аналог 1. Класична паркова лава

Найпоширеніший і найдавніший елемент обладнання відпочинкових зон. Конструктивно складається з опор та горизонтального сидіння, часто доповнюється спинкою та підлокітниками. Матеріалами слугують деревина у поєднанні з металевими або бетонними опорами. Перевагою є простота й надійність, недоліком – суто утилітарний характер і обмежені можливості для повноцінного розслаблення: лава розрахована на короткочасний відпочинок сидячи.

Аналог 2. Традиційний тканинний гамак на опорах

Підвісне полотнище, закріплене між двома опорами або деревами, що дозволяє відпочивати у напівлежачому положенні з ефектом легкого похитування. Перевага – високий рівень комфорту та релаксації, обумовлений рівномірним розподілом ваги тіла й заспокійливим погойдуванням. Недоліки традиційних рішень – нестабільність, складність входу та виходу, а також доволі простий, позбавлений архітектурної виразності каркас.

Аналог 3. Підвісне крісло-кокон

Сучасний тип обладнання, у якому сидіння у формі чаші або кокона підвішується до окремої опори чи перекладини. Користувач частково «огортається» формою, що створює відчуття приватності та захищеності.

Зазвичай виготовляється з плетіння (штучний ротанг) на металевому каркасі. Тип демонструє вдалу реалізацію ідеї «огортання», однак часто має камерний, побутовий масштаб і недостатньо розрахований на тривале лежання.

Аналог 4. Модульний лаунж-сет

Комплект м'яких секційних меблів для відкритого простору, що складається з диванних модулів, крісел і низьких столиків. Перевага – гнучкість компонування та комфорт, забезпечений м'якими подушками з атмосферостійких тканин. Водночас такий сет тяжіє до відтворення інтер'єрної логіки на відкритому повітрі та слабо взаємодіє з природним оточенням як самостійний ландшафтний об'єкт.

Аналог 5. Шезлонг (deck-chair)

Лежак із похилою спинкою, призначений для відпочинку лежачи, часто з можливістю регулювання кута нахилу. Забезпечує зручне положення для тривалого відпочинку та засмаги. Проте конструктивно це переважно індивідуальний, мобільний предмет без вираженої образної ідеї та без ефекту похитування.

Аналог 6. Скульптурно-ландшафтна інсталяція для відпочинку

Авторські об'єкти, що поєднують функцію відпочинку зі скульптурною виразністю та стають акцентами громадського простору. Перевага – висока образність та здатність формувати ідентичність місця. Недоліком окремих рішень буває домінування форми над функцією, коли ергономічний комфорт приноситься в жертву ефектності.

Узагальнення проведеного огляду показало, що найвищий рекреаційний потенціал мають рішення, побудовані на принципі підвісу та похитування (аналоги 2 і 3), тоді як найбільшу образну виразність і зв'язок із простором демонструють скульптурно-ландшафтні об'єкти (аналог 6). Логічним напрямом авторського пошуку стало поєднання цих сильних сторін: створення обладнання, яке забезпечує комфорт підвісного відпочинку та водночас є виразним ландшафтним об'єктом на основі геометрії кола.

Слід зазначити, що проектування подібних об'єктів регулюється загальними вимогами до благоустрою територій, зокрема положеннями державних будівельних норм щодо малих архітектурних форм, які

встановлюють вимоги до безпеки, довговічності та розміщення таких елементів у серед овищі.

3. ХАРАКТЕРИСТИКА ДИЗАЙНЕРСЬКОЇ РОЗРОБКИ

Як зазначено вище, в основу проєктної розробки покладено два напрями – відновлювальну функцію предмета у природному середовищі та формотворення на основі геометрії кола й принципу підвісу. Виходячи з цієї концепції, розроблено серію з п'яти об'єктів, кожен з яких по-своєму розкриває обрану ідею, водночас зберігаючи спільну стилістичну та смислову єдність серії.

Серія побудована за принципом поступового розвитку форми: від лінійно-рамної структури лежача через підвісну схему гамака до завершеної кругової та сферичної геометрії. Об'єднувальним елементом усієї серії є м'яке текстильне ложе-полотнище та підвісний (або балансований) характер відпочинку, а також орієнтація на гармонійне включення об'єкта в природний ландшафт. Завдяки цьому навіть за різниці конструктивних схем і матеріалів вироби сприймаються як цілісний ансамбль.

Послідовність формотворення серії визначалася логікою архітекtonіки – узгодженням зовнішньої форми із внутрішньою конструктивною будовою об'єкта та властивостями застосованих матеріалів. Саме вимоги архітекtonіки допомогли обрати раціональну послідовність пошуку остаточної форми кожного виробу, а свідомою робота з геометрією кола зробила цю форму оригінальною та впізнаваною.

3.1. Загальні функціональні та ергономічні вимоги

Комплекс функціональних та ергономічних вимог є визначальним під час проєктування будь-яких об'єктів предметного дизайну, з якими безпосередньо контактує людина. Важливість цих вимог зумовлена прямим впливом обладнання на фізіологію та психологічний стан користувача. Людина постійно перебуває у певному предметно-просторовому середовищі, взаємодіючи з його складовими; завдання дизайнера – зробити цю взаємодію максимально безпечною та комфортною.

До основних функціональних вимог щодо обладнання відпочинкових зон в екстер'єрі віднесено такі позиції:

- відповідність призначенню: забезпечення розслабленого відпочинку у положенні напівлежачи або лежачи;
- стійкість до атмосферних впливів: дощу, ультрафіолету, перепадів температур і вологості;
- міцність, довговічність і стабільність конструкції під час експлуатації;
- безпека користування: відсутність гострих крайок, захист від защемлення, надійність кріплень рухомих частин;
- придатність до розміщення у відкритому громадському просторі та зручність обслуговування;
- гармонійне включення в ландшафт і композиційну організацію відпочинкової зони.

Стосовно ергономіки – обладнання розглядається у контексті задоволення потреби людини у відновленні. Правильно спроектований об'єкт повинен забезпечувати фізіологічно зручне положення тіла, за якого мінімізується навантаження на хребет і м'язи, рівномірно розподіляється вага й не перетискаються судини. Положення напівлежачи з опорою під спину та підняттям ніг визнане одним із найбільш сприятливих для відпочинку та зняття втоми.

Розміри та пропорції виробів узгоджувалися з антропометричними даними дорослої людини. Орієнтовна довжина ложа для лежання прийнята близько 1900-2000 мм, ширина – 650-750 мм, що дозволяє вільно розміститися користувачам різного зросту. Висота посадкової зони підбиралася з огляду на зручність входу та виходу. Кут нахилу спинної ділянки полотнища орієнтовно становить 30-40° відносно горизонталі, що відповідає розслабленому положенню відпочинку.

Окремої уваги потребує ергономіка похитування. Амплітуда руху обмежена конструктивно так, щоб коливання було м'яким і заспокійливим, без різких поштовхів і ризику перекидання. Текстильне ложе виконується з еластичного синтетичних матеріалів, які повторюють форму тіла, забезпечуючи рівномірну підтримку, мають водовідштовхувальні властивості, не бояться опадів, ультрафіолету та плісняви (наприклад, тканина Strong з армованою ниткою, поліестер Oxford з просоченням, нейлоновий трикотаж). Загальні принципи ергономічного проєктування предметного середовища, на які спирався проєкт, докладно викладені у фаховій літературі з ергономіки та ергодизайну.

З психологічного погляду важливою є й образна складова. Заокруглені, плавні обриси та симетрія кола сприймаються як спокійні та безпечні, тоді як контакт із природними матеріалами й рослинним озелененням підсилює відчуття зв'язку з природою. Так ергономічний комфорт доповнюється комфортом емоційним.

3.2. Конструкція та технологічні вимоги

Розроблена серія об'єднана спільною концепцією, проте кожен виріб має власну конструктивну схему та набір матеріалів, підібраних відповідно до його форми й умов експлуатації у відкритому середовищі. Спільними для всіх виробів є атмосферостійке текстильне ложе та застосування довговічних, екологічно прийнятних матеріалів – деревини, металу та технічного текстилю. Нижче подано характеристику кожного об'єкта серії.

Виріб І. Гамак-лежак на рамному каркасі

Несучою основою виробу є замкнутий рамний каркас складної геометричної конфігурації, утворений похилими стійками та підкосами. Каркас сприймається як суцільна динамічна структура, що ніби «обтікає» текстильне ложе. Як основний конструкційний матеріал прийнято сталевий профіль із захисно-декоративним порошковим фарбуванням темного відтінку; як альтернатива можливе виконання каркаса з масивної деревини

твердолистяних порід. Ложе виконується з атмосферостійкого тканинного полотнища. Орієнтовні габарити виробу: довжина близько 2000 мм, ширина 750 мм, висота 600 мм. Виріб є вільностійким і не потребує підвісу до окремих опор.

Рис. 3.1. Виріб І. Гамак-лежак на рамному каркасі (загальний вигляд)

Рис. 3.2. Виріб І у середовищі паркової зони

Виріб II. Підвісний гамак на А-подібній опорі.

Виріб побудований за класичною підвісною схемою: текстильне ложе підвішується до вершини стійкої А-подібної опори, утвореної двома похилими стояками, з'єднаними у верхній частині. Така схема забезпечує ефект легкого похитування та компактність у плані. Опора виконується з металевого профілю або клесної деревини; вузли підвісу – з нержавіючих елементів, розрахованих на динамічні навантаження. Виріб є найбільш

лаконічним у серії та може застосовуватися як самостійно, так і у групових композиціях.

Рис. 3.3. Виріб II. Підвісний гамак на А-подібній опорі

Виріб III. Однокільцевий лежак на круговій платформі.

Центральний об'єкт серії, у якому повністю розкривається концепція кола. Несучою структурою є велике вертикальне кільце, виконане за технологією гнотоклеєної деревини, до якого підвішується текстильне ложе. Кільце встановлюється на круглій дерев'яній платформі (терасний настил із радіальним розкладанням дошки), центр якої озеленено – заповнено газоном чи мохом, що підкреслює природний характер об'єкта. Орієнтовний діаметр кільця – близько 2300 мм, діаметр платформи – близько 3400 мм. Виріб задумано як самостійний ландшафтний акцент відпочинкової зони.

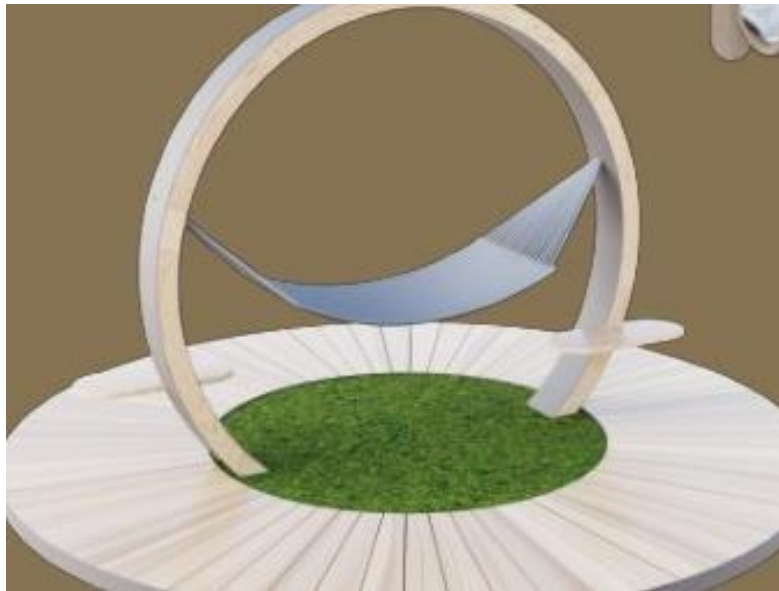

Рис. 3.4. Виріб III. Однокільцевий лежак на круговій платформі (проектна візуалізація)

Рис. 3.5. Виріб III у прибережній рекреаційній зоні

Виріб IV. Двокільцева гойдалка-кокон

Виріб розвиває кругову тему через дві концентричні кільцеві дуги, між якими підвішується ложе. Зовнішнє та внутрішнє кільця утворюють своєрідний «кокон», що частково огортає користувача, посилюючи відчуття захищеності, та водночас допускає кероване похитування. Конструкцію доповнено невеликим приставним столиком. Кільця виконуються з гнутоклеєної деревини; об'єкт встановлюється на круглій платформі-настилі.

Це рішення поєднує ідеї підвісу, огортання та кругового формотворення в одному виробі.

Рис. 3.6. Виріб IV. Двокільцева гойдалка-кокон зі столиком (проектна візуалізація)

Рис. 3.7. Виріб IV у середовищі прибережної зони відпочинку

Виріб V. Сферична (армілярна) кільцева конструкція

Найскладніший за формою об'єкт серії, побудований на основі кількох кілець, розташованих у різних площинах за принципом армілярної сфери (гіроскопа). Перетин кілець утворює динамічну просторову структуру, у центрі якої підвішується текстильне ложе. Така схема надає виробу виразної скульптурності та робить його повноцінним просторовим акцентом

середовища, що сприймається з усіх боків. Кільця виготовляються з гнутоклеєної деревини, з'єднання вузлів – за допомогою прихованих металевих елементів. Виріб орієнтований на розміщення у відкритих озелених просторах як арт-об'єкт із рекреаційною функцією.

Рис. 3.8. Виріб V. Сферична кільцева конструкція (проектна візуалізація)

Рис. 3.9. Виріб V у середовищі паркової зони

3.3. Морфологія та художньо-образне рішення

Визначившись із функціональними, ергономічними та конструктивними положеннями, було проведено морфологічний аналіз спроектованих об'єктів – низку оцінних кроків щодо будови та структури форми кожного виробу у її відповідності функції, матеріалам і способам виготовлення. Оскільки готових методів, які б дозволяли одразу обрати

оптимальну структуру, на практиці не існує, найбільш доцільні рішення здійснювали через апробацію варіантів.

На основі аналізу було визначено:

- тип об'єкта: обладнання для відпочинку (підвісний / балансований лежак);
- призначення об'єкта: відкриті рекреаційні простори (парк, сквер, набережна, присадибна ділянка);
- структура об'єкта: несуча основа (рама, опора, кільце), текстильне ложе, платформа-основа;
- формотворча схема об'єктів: лінійно-рамна, підвісна, кругова, сферична;
- матеріали об'єктів: гнутоклеєна та масивна деревина, сталь із порошковим фарбуванням, атмосферостійкий текстиль.

Спираючись на цю схему, розроблено п'ять об'єктів, що демонструють поступовий розвиток форми. Перший виріб (рамний лежак) розкриває тему через динамічну лінійну структуру каркаса. Другий (гамак на А-опорі) є найбільш лаконічним і аналоговим до гамака. Третій (однокільцевий лежак) має елемент «коло» і поєднує його з круговою платформою та озелененим осердям. Четвертий (двокільцева гойдалка-кокон) теж має кругові елементи, що підсилюють відчуття огортання та приватності. В п'ятому (сферична конструкція) кругові елементи каркасу доводять образ до просторової кульмінації, перетворюючи об'єкт на скульптуру.

Художньо-образне рішення серії будується на контрасті природного й рукотворного. Світлі, теплі тони деревини та м'який текстиль ложа врівноважуються чіткою геометрією кола; озеленений центр платформи буквально вводить живу природу всередину об'єкта. Плавні, замкнуті лінії кільця створюють відчуття спокою та завершеності, співзвучне самій ідеї відпочинку.

Образно об'єкти серії викликають асоціації з рухом небесних тіл, орбітами та гніздом. Саме таке поєднання ергономічного комфорту,

природних матеріалів і виразної кругової геометрії дозволило створити оригінальну серію обладнання, яка не лише обслуговує потребу у відпочинку, а й формує особливу атмосферу місця.

ВИСНОВОК

У кваліфікаційній роботі сформовано та реалізовано проєктну пропозицію, що ґрунтується на принципі взаємозалежності кількох чинників, прийнятих за основу формотворення. Такими чинниками визначено відновлювальну (рекреаційну) функцію предмета у природному середовищі та геометрію кола з принципом підвісу як засіб організації форми. Це дозволило спроектувати серію з п'яти об'єктів, які, на нашу думку, повно розкривають суть обраної концепції.

У межах передпроектного дослідження проаналізовано аналоги обладнання для відпочинку та виявлено їхні сильні й слабкі сторони. Це дало змогу обґрунтовано обрати власний напрям пошуку – поєднання комфорту підвісного, балансованого відпочинку з виразністю ландшафтного об'єкта на основі кола.

Спроектовані вироби виконані з довговічних і екологічно прийнятних матеріалів – деревини, металу та атмосферостійкого текстилю, придатних до тривалої експлуатації у відкритому середовищі. Запропоновані рішення враховують ергономічні вимоги до положення тіла під час відпочинку, вимоги безпеки та стійкості до атмосферних впливів, а також можуть гармонійно вписуватися у громадські та приватні рекреаційні простори.

В своїй роботі ми старалися запроєктувати вироби як цілісний ансамбль із поступовим розвитком форми – від лінійно-рамної структури до завершеної сферичної геометрії, вони об'єднані спільним текстильним ложем, підвісним характером відпочинку та орієнтацією на зв'язок із природою. Такий підхід відповідає сучасним уявленням про біофільний дизайн середовища.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Даниленко В. Я. Дизайн : підручник. Харків : ХДАДМ, 2003. 320 с.
2. Даниленко В. Я. та ін. Нариси з історії українського дизайну XX століття : зб. статей / Ін-т проблем сучасного мистецтва НАМ України ; за заг. ред. М. І. Яковлева. Київ : Фенікс, 2012. 256 с. : іл.
3. Гервас О. Г. Ергономіка: навчально-методичний посібник. Умань : Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, 2011. 124 с.
4. Дячун З. Й. Конструювання меблів. Столи, стільці та крісла. Меблі для відпочинку. Взаємозамінність. Міцність : навч. посібник. Ч. 2. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2011. 484 с.
5. 7. Малі архітектурні форми // Велика українська енциклопедія. URL: https://vue.gov.ua/Малі_архітектурні_форми (дата звернення: 17.06.2026).
6. Сьомка С. В. Ергономіка та ергодизайн: підручник. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 618 с. : іл.
7. 8. Kellert S. R., Heerwagen J., Mador M. (Eds.). Biophilic Design: The Theory, Science and Practice of Bringing Buildings to Life. New York : John Wiley & Sons, 2008. 432 p.
8. Мигаль С. П. Проектування меблів : навчальний посібник / С. П. Мигаль. — Львів : Світ, 1999. — 216 с.
9. Прусак В. Ф. Становлення та розвиток першої в Україні кафедри дизайну (до 20-річчя заснування кафедри дизайну в Національному лісотехнічному університеті України) / В. Ф. Прусак // Науковий вісник НЛТУ України. — 2013. — Вип. 23.18. — С. 362–369.

Додаток

ВІДГУК КЕРІВНИКА

Здобувач РВО «Бакалавр» Мандзюк Назарій працював над затвердженою темою «Дизайн обладнання для відпочинкових зон в екстер'єрі» згідно календарного графіка. В процесі роботи підтвердив знання та вміння, отримані протягом навчання, та зумів їх застосувати в своїй дизайн-розробці. Робота над обраною темою продемонструвала індивідуальні творчі вподобання здобувача освіти.

Мандзюк Назарій в своїй роботі провів ретельне передпроектне дослідження і вивчення аналогів, звертаючи увагу на функціональні, ергономічні параметри даного типу виробів. Результатом цього є розробка серії з п'яти об'єктів, які поєднують ергономічний комфорт, безпечність експлуатації та образну виразність, і органічно інтегруються в ландшафт. Пояснювальна записка написана грамотно, всі розділи інформативно наповнені. Окрему увагу в роботі приділено ідеї зв'язку людини з природою. Графічна частина роботи виконана якісно, вироби представлені, згідно вимог, в ортогональних проєкціях та в перспективі. Макет виробу виконано методом друку на 3D-принтері.

Кваліфікаційна робота бакалавра виконана в повному обсязі, якісно, на належному рівні, а її автор Мандзюк Назарій заслуговує на присвоєння освітнього рівня «бакалавр дизайну».

23.06.2026

Керівниця кваліфікаційної роботи
ст. викладачка Бехта Н.С.